

Cum deosebim fotografiile protejate prin drepturi de autor de cele care pot fi utilizate in mod liber?

29-08-2016

Fotografiile din mediul online cel mai adesea sunt publice si extrem de accesibile oricarui utilizator al internetului. Fie ca este vorba de peisaje, portrete, natura, animale, fie de domenii de specialitate, printr-un simplu search pe google exista acces la fotografii din orice domeniu. Cu toate acestea, cel mai adesea utilizatorii nu cunosc faptul ca aceste fotografii publice si la indemana oricui pot fi protejate prin drepturi de autor. Chiar daca vorbim despre poze publice si care printr-un simplu „copy-paste” pot fi utilizate cu usurinta mai departe, acest lucru de multe ori este interzis fara acordul persoanei care detine drepturile de autor sau “copyright-ul” asupra imaginii. Intrebarile care se pun in aceasta situatie sunt: Cum distingem o fotografie protejata prin drepturi de autor de una care poate fi folosita de oricine in mod liber? Si de ce este important sa cunoastem aceste lucruri?

Referitor la a doua intrebare care nu presupune o analiza atat de amanuntita, este important ca orice persoana care doreste sa foloseasca in orice modalitate o poza gasita pe internet, fie ca este vorba de site-ul personal, de un site de socializare, fie in format pe hartie, sa cunoasca faptul ca proprietarul dreptului de autor asupra imaginii poate sa ceara despagubiri pentru incalcarea drepturilor sale. Aceste despagubiri pot fi considerabile, in functie de mai multi factori, cum ar fi realizarile patrimoniale in urma folosirii imaginii, reaua-credinta a utilizatorului imaginii, etc.

Atunci cand vorbim despre protejarea drepturilor de autor in mediul online devin incidente atat legile nationale cat si prevederile internationale din aceasta materie. Legislatia romana apara drepturile de autor prin Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor si drepturile conexe.

Conform art. 1 din lege “Dreptul de autor asupra unei opere literare, artistice sau stiintifice, precum si asupra oricaror asemenea opere de creatie intelectuala, este recunoscut si garantat in conditiile prezentei legi. Acest drept este legat de persoana autorului si comporta atribute de ordin moral si patrimonial.”

In cadrul legii exista Capitolul X destinat operelor de arta plastica, de arhitectura si fotografice. Art. 87. prevede ca- “(1) Fotografia unei persoane, atunci cand este executata la comanda, poate fi publicata, reprodusa de persoana fotografiata sau de succesorii sai, fara consimtamantul autorului, daca nu s-a convenit altfel.(2) Daca numele autorului figureaza pe fotografia originara, el trebuie sa fie mentionat si pe reproduceri.”

Asadar, Legea nr. 8/1996 ofera protectie autorilor fotografiilor si acestia au dreptul de a decide in ce fel sa isi foloseasca opera si de asemenea, au dreptul de a cere despagubiri in cazurile in care drepturile le sunt incalcate. Atunci cand o fotografie o infatiseaza pe persoana care o posteaza in general acea persoana are dreptul de a folosi poza cum doreste.

Atunci intrebarea care se pune este: de unde stim ce poze putem sa folosim din mediul online, daca toate ar putea fi protejate prin drepturi de autor?

In primul rand, exista pozele care contin semnatura fotografului sau logo-ul acestuia. In general, aceste poze sunt protejate si nu pot fi folosite fara acordul autorului, mai ales daca nu este indicata permisiunea in mod expres de a fi folosita

poza. Nu este indeajuns faptul ca exista pe poza logo-ul fotografului, de cele mai multe ori este necesar sa se obtina si acordul acestuia, pentru ca poza sa poata fi folosita public. De asemenea, nici link-ul catre sursa nu ne pune la adapost intotdeauna de la eventualele pretentii ale autorului.

Cu privire la restul pozelor, chiar daca aceasta atitudine ar putea parea excesiva, trebuie pornit de la prezumtia ca orice imagine este protejata prin drepturi de autor chiar daca autorul este mai greu de identificat. Apoi trebuie sa vedem daca autorul poate fi identificat, daca site-ul pe care am gasit poza impune restrictii sau nu, si in general sa realizam toate demersurile pentru a afla daca putem sa preluam imaginea sau nu. Asadar, daca vrem sa folosim o imagine intr-o activitate care implica obtinerea de foloase patrimoniale este necesar sa avem grija ce imagine folosim. Exista anumite site-uri care ofera imagini neprotejate prin drepturi de autor fie in mod gratuit fie prin achitarea unei taxe, de obicei lunare, sub forma unui abonament in schimbul accesului de a prelua un anumit numar de fotografii. Fotografiile neprotejate prin drepturi de autor sunt pozele aflate in domeniul public, adica poze ale caror drepturi de autor au expirat, nu au existat, s-au pierdut, etc.

Site-urile "Public Domain" sunt numeroase, iar persoanele interesate de imagini gratuite si neprotejate pot cauta pe Google aceasta sintagma. De asemenea si Wikipedia ofera o lista substantiala cu "public domain sites", unde se pot gasi nu doar fotografii, ci in general creatii neprotejate prin drepturi de autor.

Autor: Av. Raluca Comanescu
Grecu & Asociatii
<http://greculawyers.ro/>